

การวางแผนและควบคุมสินค้าคงคลังประเภทเครื่องเรือดีเซลของกิจการ
ซึ่งเป็นผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

นางสาว สุภาภรณ์ ยิ่งวิวัฒนพงษ์

003542

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๒

Inventory Planning and Control for Marine Diesel Engines
of A Sole Distributor in Thailand

Miss Supaporn Yingviwatanapong

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements

for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวางแผนลดความคุ้มครองสินค้าคงคลังประเภทเครื่องเรือดีเซล

ของกิจการซึ่งเป็นผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

โดย

นางสาว สุภาภรณ์ ยิ่งวิวัฒน์พงษ์

ภาควิชา

การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ธงชัย ลำซ่า

อาจารย์ อรรถพล ต้นละมัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภกา โรจนนครินทร์)

.....
(อาจารย์ ธงชัย ลำซ่า)

.....
(อาจารย์ อรรถพล ต้นละมัย)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวางแผนและควบคุมสินค้าคงคลังประเภท เครื่องมือเครื่องใช้ของกิจการ
 ซึ่ง เป็นผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย

ชื่อนิสิต นางสาว สุภาภรณ์ ยิ่งวิวัฒน์พงษ์

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ธงชัย ลำคำ
 อาจารย์ อรรถพล ต้นละมัย

ภาควิชา การบัญชี

ปีการศึกษา ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

สินค้าคงคลัง เป็นรายการใหญ่รายการหนึ่งในสินทรัพย์ เด่นสะพัดและมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานและความมั่นคงทางการเงินของกิจการ การจัดการสินค้าคงคลังที่ผิดพลาดจึงนำไปสู่ปัญหาการจัดการด้านอื่น ๆ อีกมากมาย ดังนั้นฝ่ายจัดการจึงต้องใช้ความระมัดระวังและหลัก เกณฑ์ที่ถูกต้องในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาขั้นพื้นฐานของการจัดการสินค้าคงคลังว่า เมื่อใดจึงจะควรทำการสั่งใหม่ และควรจะสั่งซื้อในปริมาณเท่าใดจึงจะทำให้มีการจัด เก็บสินค้าไว้ในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการในอนาคต โดยสามารถประหยัดต้นทุนในการจัดการสินค้าคงคลัง โดยทั่วไปฝ่ายจัดการมักจะควบคุมสินค้าคงคลังโดยใช้ประสบการณ์และความคิดเห็นของผู้บริหารแต่เพียงอย่างเดียว ไม่มีการนำเอาหลักเกณฑ์ทางวิชาการมาประยุกต์กับทางปฏิบัติจึงทำให้มีการตัดสินใจผิดพลาดบ่อย ๆ

วิทยานิพนธ์นี้จึงต้องการที่จะกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสินค้าคงคลังได้มีการจัดการสินค้าคงคลังอย่างมีหลัก เกณฑ์ โดยแสดงให้เห็นถึงปัญหาของการจัดการสินค้าคงคลัง ขั้นตอนในการวางแผน เพื่อควบคุมสินค้าตามหลัก เกณฑ์ที่ถูกต้อง การดำเนินการควบคุมสินค้าคงคลังตามแผนงาน โดยใช้ประสบการณ์ของผู้บริหารในการปรับปรุงการควบคุมให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง ประโยชน์ที่ได้รับจากการควบคุมสินค้าคงคลังตามแผนงาน ตลอดจนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิธีการวางแผน และควบคุมสินค้าคงคลังให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยใช้สินค้าคงคลังประเภท เครื่องมือเครื่องใช้ เป็นตัวแทนในการวิจัยนี้

จากการศึกษาข้อมูลของกิจการ ซึ่ง เป็นผู้แทนจำหน่ายเครื่องมือเครื่องใช้ในประเทศไทย ทำการวางแผนและควบคุมสินค้าคงคลังตามหลัก เกณฑ์ที่ถูกต้อง ปรากฏว่ากิจการสามารถบรรลุเป้าหมาย

ในการจัดการสินค้าคงคลังคือ มีการจัดเก็บสินค้าไว้ในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการ สามารถประหยัดต้นทุนการจัดการสินค้าคงคลังและทำให้การหมุนเวียนของสินค้าคงคลังเร็วขึ้น ซึ่งจะทำให้กิจการมีสภาพคล่องมากขึ้นด้วย และสามารถบรรลุเป้าหมายกำไรในที่สุด

ข้อบกพร่องของการควบคุม เครื่องเรือดีเซลคงคลังของกิจการตัวอย่างนี้เกิดจากสาเหตุของความผิดพลาดในการพยากรณ์การขาย การไม่ประสานงานกันระหว่างแผนกจัดซื้อและแผนกการเงิน และข้อมูลที่ใช้ในการควบคุมอยู่อย่างกระจัดกระจาย ดังนั้นเพื่อให้การวางแผนและควบคุม เครื่องเรือดีเซลคงคลังมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กิจการควรแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว โดยการพยายามใช้วิธีการทางสถิติอย่างง่ายในการพยากรณ์การขายโดยให้พนักงานขายมีส่วนร่วมในการพยากรณ์ด้วย ควรจัดทำงบประมาณการจัดซื้อ และให้มีการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับสินค้าคงคลังในลักษณะที่เหมาะสมเพื่อการวิจัย ตลอดจนการสอบทานแผนงานที่สร้างขึ้นเป็นระยะ ๆ เพื่อการปรับปรุงและแก้ไขให้เหมาะสมสถานการณ์ปัจจุบันและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Inventory Planning and Control for Marine Diesel
 Engines of A Sole Distributor in Thailand

Name Miss Supaporn Yingviwatanapong

Thesis Advisor Mr. Dhongchai Lamsam
 Mr. Annop Tanlamai

Department Accountancy

Academic Year 1979

ABSTRACT

Inventory is an important item in current assets playing an essential role in business administration as well as financial status. Failure of inventory management will lead to many other management problems. As a result, inventory management decisions concerning basic inventory problems must be made with careful forethought and by using appropriate techniques. These problems involve when and how much to reorder in order to stock the commodities to meet future demand while minimizing inventory total costs. Generally, in practice, inventory management is based solely on the administrator's experiences and personal judgement without the application of the inventory techniques. Frequently, judgement errors occur.

The purpose of this study is to present the importance of applying scientific techniques in inventory management to those involved through the demonstration of inventory problems, scientific steps of inventory control planning procedures, operating the inventory control according to plan together with management experiences in real situations, benefits of inventory control and including the recommendations to improve the

efficiency in inventory management. Marine diesel engines will be used as a representative sample in this study.

The data from marine diesel engines of a sole distributor is studied. The inventory control plan and the operation is then constructed according to appropriate scientific techniques resulting in sufficient supply to satisfy the demand. Also, the inventory cost can be saved and the inventory turnover is accelerated, which increases the company's liquidity. The beneficial objective can finally be achieved.

The deficiencies in inventory control of the representative sample are caused by the following factors: inaccurate sales prediction, the lack of co-ordination between the purchasing department and the financial department, and scattered data. In order to get rid of these deficiencies, simple statistical methods and salesman's experiences should be employed in sales forecast. Also, purchasing budget should be set and data concerning inventory control decisions should be collected in terms which will facilitate research. In addition, the current plan should be re-checked from time to time for improvement and suitability to current business situations.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ธงชัย ลำซ่า และ อาจารย์อรรถพล ต้นละมัย อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และ แก้ไขสิ่งบกพร่องต่าง ๆ โดยตลอด ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาพ เตชะรินทร์ ซึ่งได้กรุณาสละเวลา ในการตรวจและแก้ไขด้านสถิติเกี่ยวกับการพยากรณ์การขายซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนร่วมช่วยเหลือสนับสนุนการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทั้งในด้านคำปรึกษาแนะนำ แนวความคิด ข้อมูล เอกสาร และกำลังใจ ซึ่งได้แก่ ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภา โรจนันทรินทร์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์นี้ คุณชนิดย์ สิริพันธ์ สมุหบัญชีและกรรมการบริษัทซีโน บริติช จำกัด คุณสมหญิง เจริญไตรรัตน์ เจ้าหน้าที่แผนกงานเศรษฐกิจประมงและแผนงาน กรม ประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชัย ริจิรวณิช อาจารย์ภาควิชาวิศวะ วิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ ดร. ภาสิณี ศรีศรีณ อาจารย์ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะ ศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเพื่อน ๆ ที่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ข
รายการตารางประกอบ	ฅ
รายการรูปประกอบ	ฉ
บทที่	
๑ บทนำ	๑
๒ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่อง เรือดีเซล	๔
๓ การวางแผนเพื่อควบคุม เครื่อง เรือดีเซลคงคลังของกิจการซึ่งเป็น ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย.....	๑๖
- การรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผน	๑๖
- การวางแผนงาน เพื่อควบคุม เครื่อง เรือดีเซลคงคลัง	๔๗
๔ การควบคุม เครื่อง เรือดีเซลคงคลังตามแผนงาน	๖๑
- การควบคุม เครื่อง เรือดีเซลคงคลังตามแผนงานที่ได้สร้างขึ้นอย่าง มีหลักเกณฑ์	๗๑
- การเปรียบเทียบผลการควบคุม เครื่อง เรือดีเซลคงคลังตามแผนงานกับ การควบคุม เรือดีเซลคงคลังตามที่เกิดขึ้นจริง	๘๑
๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๘๔
บรรณานุกรม	๘๐
ภาคผนวก	๘๒
ประวัติการศึกษา	๘๓

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๒.๑	ผลตอบแทนการทำประมงทะเล เฉลี่ยต่อหน่วยต่อเดือนในปี ๒๕๒๐	๗
๒.๒	แสดงปริมาณการขาย เครื่อง เรือดีเซลสมิตแยกตามพื้นที่การขาย	๑๒
๓.๑	กำไร เบื้องต้นของการจำหน่าย เครื่อง เรือแต่ละชนิด และกำหนด ลำดับของกำไร เบื้องต้นของ เครื่อง เรือแต่ละชนิด	๒๒
๓.๒	การจัดกลุ่ม เครื่อง เรือคองคั้ง A, B และ C	๒๓
๓.๓	สรุปผลการวิเคราะห์โดยวิธี ABC ANALYSIS	๒๓
๓.๔	สถิติการขาย เครื่อง เรือดีเซลทุกยี่ห้อของบริษัทสากล จำกัด ปี ๒๕๐๘ - ๒๕๒๐	๒๔
๓.๕	สถิติการขาย เครื่อง เรือดีเซลสมิตทุกชนิดของ ปี ๒๕๑๓ - ๒๕๒๐ ..	๒๕
๓.๖	การ เปรียบ เติบผลรวมของผลต่างระหว่างปริมาณการขายที่เกิดขึ้น จริงกับพยากรณ์การขายของงวดเดียวกัน ณ ระดับ ๕ ต่างกัน	๒๘
๓.๗	การจำแนกชนิดของ เครื่อง เรือใน กลุ่ม A ที่เหมาะกับเรือแต่ละ ขนาด โดยใช้กำลังม้าเฉลี่ยที่นิยมใช้เป็นเกณฑ์	๓๖
๓.๘	การจำแนกจำนวนที่คาดว่าจะขายได้ใน ปี ๒๕๒๑ ของ เครื่อง เรือ ดีเซล กลุ่ม A	๓๖
๓.๙	การคำนวณหาช่วงเวลา นำเฉลี่ยของ เครื่อง เรือดีเซลสมิต	๓๗
๓.๑๐	ต้นทุนการสั่งซื้อสินค้าทุกประเภทของ บริษัทสากล จำกัด ปี ๒๕๑๙ และ ๒๕๒๐	๔๐
๓.๑๑	มูลค่า เครื่อง เรือดีเซลสมิตคองคั้งตัว เฉลี่ยตลอดปี ๒๕๒๐	๔๔

ตารางที่		หน้า
๔.๑	แสดงจำนวนการขายเครื่องเรือสมิธใน ปี ๒๕๒๑	๖๘
๔.๒	แสดงจำนวนเครื่องเรือสมิธที่อยู่ระหว่างทางใน ปี ๒๕๒๑	๖๙
๔.๓	แสดงจำนวนใบสั่งจองเครื่องเรือสมิธคงค้างในมือ ปี ๒๕๒๑	๗๐
๔.๔	การควบคุมเครื่องเรือสมิธคงคลังตามแผนงาน ปี ๒๕๒๑	๗๑
๔.๕	มูลค่าเครื่องเรือสมิธคงคลังตัวเฉลี่ยจากการควบคุมตามแผนงาน	๗๘
๔.๖	มูลค่าเครื่องเรือสมิธคงคลังตัวเฉลี่ยตามที่เกิดขึ้นจริง ปี ๒๕๒๑	๘๐

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการรูปประกอบ

รูปที่		หน้า
๓.๑	กราฟที่แสดงปริมาณการขายเครื่องเรือดีเซลทั้งหมดของบริษัทสากล จำกัด ปี ๒๕๐๘ - ๒๕๒๐	๒๕
๓.๒	กราฟแสดงปริมาณการขายเครื่องเรือดีเซลสมิธ ปี ๒๕๑๓ - ๒๕๒๐	๒๖
๓.๓	กราฟแสดงแนวโน้มการพยากรณ์การขาย ณ ระดับ ๙ ต่างกัน	๒๙
๓.๔	แสดงถึงระบบควบคุมสินค้าคงคลังโดยการสั่งซื้อจำนวนเท่า ๆ กัน ทุกครั้ง	๔๙
๓.๕	แสดงถึงระบบควบคุมสินค้าคงคลังโดยการสั่งซื้อในช่วงเวลาสั่งซื้อเท่ากัน	๕๐
๓.๖	แสดงถึงลักษณะของเส้นต้นทุนการสั่งซื้อ ต้นทุนจัดเก็บและต้นทุนรวมของการจัดการสินค้าคงคลัง	๕๑
๓.๗	การสร้างตัวของระบบการควบคุมสินค้าคงคลังภายใต้ภาวะที่แน่นอน	๕๓
๓.๘	แสดงปริมาณสินค้าเพื่อขาดในระบบควบคุมสินค้าคงคลังโดยการสั่งซื้อจำนวนเท่า ๆ กัน	๕๗
๓.๙	แสดงปริมาณสินค้าเพื่อขาดในระบบควบคุมสินค้าคงคลังโดยการสั่งซื้อโดยมีช่วงเวลาการสั่งซื้อเท่ากัน	๕๘